

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z przyrody w odniesieniu do podstawy programowej, zgodne z założeniami programu

„Tajemnice przyrody”- Jolanta Golanko

Nauczyciel – Renata Łanoszka

dział	OCENA DOPUSZCZAJĄCA Uczeń:	OCENA DOSTATECZNA Uczeń:	OCENA DOBRA Uczeń:	OCENA BARDZO DOBRA Uczeń:	OCENA CELUJĄCA Uczeń:
Poznajemy warsztat przyrodnika	wymienia dwa elementy przyrody nieożywionej i przyrody żywej	wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>przyroda</i> ; wymienia trzy niezbędne do życia składniki przyrody nieożywionej ; podaje trzy przykłady wytworów działalności człowieka	wymienia cechy ożywionych elementów przyrody; wskazuje w najbliższym otoczeniu wytwory działalności człowieka	podaje przykłady powiązań przyrody nieożywionej z przyrodą żywą ;	wyjaśnia, w jaki sposób zmiana jednego elementu przyrody może wpłynąć na jej pozostałe elementy
Poznajemy warsztat przyrodnika	wymienia zmysły umożliwiające poznawanie otaczającego świata ;	wymienia źródła informacji o przyrodzie ; omawia najważniejsze zasady bezpieczeństwa podczas prowadzenia obserwacji i wykonywania doświadczeń	; wymienia cechy przyrodnika ; określa rolę obserwacji w poznawaniu przyrody ; omawia etapy doświadczenia	wyjaśnia różnice między eksperymentem a doświadczeniem	przeprowadza dowolne doświadczenie, posługując się instrukcją, zapisuje obserwacje i wyniki; wyjaśnia,
Poznajemy warsztat przyrodnika	podaje nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie ; przeprowadza obserwację za pomocą lupy lub lornetki ;	; wymienia propozycje przyrządów, które należy przygotować do prowadzenia obserwacji w terenie ; określa charakterystyczne cechy obserwowanych obiektów ;	planuje miejsca dwóch/trzech obserwacji ;; wymienia najważniejsze części mikroskopu	omawia sposób przygotowania obiektu do obserwacji mikroskopowej	przygotowuje notatkę na temat innych przyrządów służących do prowadzenia obserwacji, np. odległych obiektów lub głębin
Poznajemy warsztat przyrodnika	podaje nazwy głównych kierunków geograficznych wskazanych przez nauczyciela na widnokręgu ;	podaje nazwy głównych kierunków geograficznych ; przyporządkowuje skróty do nazw głównych kierunków geograficznych ;	wyjaśnia, co to jest widnokrąg ; omawia budowę kompasu ; samodzielnie wyznacza kierunki geograficzne za pomocą kompasu ; wyjaśnia, w jaki sposób wyznacza się kierunki pośrednie	podaje przykłady wykorzystania w życiu umiejętności wyznaczania kierunków geograficznych ;	podaje historyczne i współczesne przykłady praktycznego wykorzystania umiejętności wyznaczania kierunków geograficznych ;

dział	OCENA DOPUSZCZAJĄCA Uczeń:	OCENA DOSTATECZNA Uczeń:	OCENA DOBRA Uczeń:	OCENA BARDZO DOBRA Uczeń:	OCENA CELUJĄCA Uczeń:
Pogoda i inne zjawiska przyrodnicze.	wskazuje w najbliższym otoczeniu przykłady ciał stałych, cieczy i gazów ;	wymienia stany skupienia, w których występują substancje	wyjaśnia, na czym polega zjawisko rozszerzalności cieplnej ; podaje przykłady występowania zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał stałych i cieczy oraz gazów	klasyfikuje ciała stałe ze względu na właściwości); wyjaśnia, na czym polega kruchość, plastyczność i sprężystość ; porównuje właściwości ciał stałych, cieczy i gazów ;	uzasadnia, popierając swoje stanowisko przykładami z życia, dlaczego ważna jest znajomość właściwości ciał
Pogoda i inne zjawiska przyrodnicze.	wymienia stany skupienia wody w przyrodzie ;	wyjaśnia zasadę działania termometru ; wyjaśnia, na czym polega parowanie i skraplanie wody	wymienia czynniki wpływające na szybkość parowania ; przyporządkowuje stan skupienia wody do wskazań termometru	dokumentuje doświadczenia według poznanego schematu ;; przedstawia w formie schematu zmiany stanu skupienia wody w przyrodzie	przedstawia zmiany stanów skupienia wody podczas jej krążenia w przyrodzie, posługując się wykonanym przez siebie rysunkiem
Pogoda i inne zjawiska przyrodnicze.	wymienia przynajmniej trzy składniki pogody ; wyjaśnia, dlaczego burze są groźne	wyjaśnia, co nazywamy pogodą ; wyjaśnia pojęcia: <i>upał, przymrozek, mróz</i> ; podaje nazwy osadów atmosferycznych	rozdziela rodzaje osadów atmosferycznych na ilustracjach ; wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne ; wyjaśnia, jak powstaje wiatr	wyjaśnia, jak tworzy się nazwę wiatru ; rozpoznaje na mapie rodzaje wiatrów ;	wyjaśnia różnice między opadami a osadami atmosferycznymi
Pogoda i inne zjawiska przyrodnicze.	; odczytuje temperaturę powietrza z termometru cieczowego ;; odczytuje symbole umieszczone na mapie pogody ;	; podaje jednostki, w których wyraża się składniki pogody prowadzi tygodniowy kalendarz pogody na podstawie obserwacji wybranych składników pogody ;	wymienia przyrządy służące do obserwacji meteorologicznych ; dokonuje pomiaru składników pogody – prowadzi kalendarz pogody ;	odczytuje prognozę pogody przedstawioną za pomocą znaków graficznych ; określa kierunek wiatru na podstawie obserwacji	przygotowuje i prezentuje informacje na temat rodzajów wiatru występujących na świecie); na podstawie opisu przedstawia – w formie mapy – prognozę pogody dla Polski
Pogoda i inne zjawiska przyrodnicze.	wyjaśnia pojęcia: <i>wschód Słońca, zachód Słońca</i> ;; podaje po trzy przykłady zmian zachodzących w przyrodzie ożywionej w poszczególnych porach roku	omawia pozorną wędrówkę Słońca nad widnokręgiem ; omawia zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia ; omawia cechy pogody w poszczególnych porach roku	określa zależność między wysokością Słońca a temperaturą powietrza i długością cienia ; wyjaśnia pojęcie <i>górowanie Słońca</i> ;	; porównuje wysokość Słońca nad widnokręgiem oraz długość cienia podczas górowania w poszczególnych porach roku	podaje przykłady praktycznego wykorzystania wiadomości dotyczących zmian temperatury i długości cienia w ciągu dnia,

dział	OCENA DOPUSZCZAJĄCA Uczeń:	OCENA DOSTATECZNA Uczeń:	OCENA DOBRA Uczeń:	OCENA BARDZO DOBRA Uczeń:	OCENA CELUJĄCA Uczeń:
Poznajemy świat organizmów.	wyjaśnia, po czym rozpoznaje się organizm ; wymienia przynajmniej trzy czynności życiowe organizmów	wyjaśnia pojęcia: <i>organizm jednokomórkowy</i> , <i>organizm wielokomórkowy</i> ; wymienia czynności życiowe organizmów ;	omawia hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych ; ; omawia cechy rozmnażania płciowego i bezpłciowego	podaje przykłady różnych sposobów wykonywania tych samych czynności przez organizmy,	prezentuje informacje na temat najmniejszych i największych organizmów żyjących na Ziemi omawia podział organizmów na pięć królestw
Poznajemy świat organizmów	określa, czy podany organizm jest samożywny czy cudzożywny	dzieli organizmy cudzożytne ze względu na rodzaj pokarmu ; podaje przykłady organizmów roślinożernych dzieli mięsożerców na drapieżniki i padlinożerców wyjaśnia, na czym polega wszystkożerność podaje nazwy ogniw łańcucha pokarmowego	wyjaśnia pojęcia: <i>organizm samożywny</i> , <i>organizm cudzożywny</i> ;wymienia cechy roślinożerców; wymienia przedstawicieli pasożytów ;wyjaśnia nazwy ogniw łańcucha pokarmowego wyjaśnia, co to jest sieć pokarmowa	omawia sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi ;wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo omawia rolę destruentów w łańcuchu pokarmowym	prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat pasożytnictwa w świecie roślin); podaje przykłady obrony przed wrogami w świecie roślin i zwierząt ; uzasadnia, że zniszczenie jednego z ogniw łańcucha pokarmowego może doprowadzić do wyginięcia innych ogniw
Poznajemy świat organizmów	wymienia korzyści wynikające z uprawy roślin w domu i ogrodzie podaje przykłady zwierząt hodowanych przez człowieka w domu; podaje rozpoznaje trzy zwierzęta żyjące w ogrodzie	podaje trzy przykłady roślin stosowanych jako przyprawy do potraw ; wyjaśnia, dlaczego decyzja o hodowli zwierzęcia powinna być dokładnie przemyślana podaje przykłady dzikich zwierząt żyjących w mieście); wykonuje zielnik, w którym umieszcza pięć okazów	rozpoznaje wybrane rośliny doniczkowe ;wyjaśnia, jakie znaczenie ma znajomość wymagań życiowych uprawianych roślin określa cel hodowania zwierząt w domu wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta możemy hodować w domu wskazuje źródła informacji na temat hodowanych zwierząt	opisuje szkodliwość zwierząt zamieszkujących nasze domy formułuje apel do osób mających zamiar hodować zwierzę lub podarować je w prezencie	prezentuje jedną egzotyczną roślinę (ozdobną lub przyprawową), omawiając jej wymagania życiowe przygotowuje ciekawostki i dodatkowe informacje na temat zwierząt, np. omówienie najszybszych zwierząt
	podaje przykłady produktów bogatych w białka, cukry, tłuszcze, witaminy ; omawia znaczenie wody dla organizmu	wymienia składniki przyporządkowuje podane pokarmy do wskazanej grupy pokarmowej	omawia rolę składników pokarmowych w organizmie); wymienia produkty zawierające sole mineralne	omawia rolę witamin wymienia wybrane objawy niedoboru jednej z poznanych witamin omawia rolę soli mineralnych w organizmie	przedstawia krótkie informacje na temat sztucznych barwników, aromatów identycznych z naturalnymi, konserwantów znajdujących się w żywności

dział	OCENA DOPUSZCZAJĄCA Uczeń:	OCENA DOSTATECZNA Uczeń:	OCENA DOBRA Uczeń:	OCENA BARDZO DOBRA Uczeń:	OCENA CELUJACA Uczeń:
Poznajemy tajemnice ciała człowieka.	wskazuje na modelu położenie poszczególnych narządów przewodu pokarmowego	wymienia narządy budujące przewód pokarmowy omawia rolę układu pokarmowego); podaje zasady higieny układu pokarmowego	wyjaśnia pojęcie <i>trawienie</i> ; opisuje drogę pokarmu w organizmie omawia, co dzieje się w organizmie po zakończeniu trawienia pokarmu	wyjaśnia rolę enzymów trawiennych wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne i chemiczne przekształcanie pokarmu	omawia rolę narządów wspomagających trawienie wymienia czynniki, które mogą negatywnie wpłynąć na funkcjonowanie wątroby lub trzustki
Poznajemy tajemnice ciała człowieka.	wskazuje na schemacie serce i naczynia krwionośne wymienia rodzaje naczyń krwionośnych mierzy puls	omawia rolę serca i naczyń krwionośnych pokazuje na schemacie poszczególne rodzaje naczyń krwionośnych	wymienia funkcje układu krwionośnego wyjaśnia, czym jest tętno ;	wyjaśnia, jak należy dbać o układ krwionośny podaje przykłady	prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat składników krwi i grup krwi
Poznajemy tajemnice ciała człowieka.	pokazuje na modelu lub planszy dydaktycznej położenie narządów budujących układ oddechowy	wymienia narządy budujące drogi oddechowe wyjaśnia, co dzieje się z powietrzem podczas wędrowki przez drogi oddechowe określa rolę układu oddechowego	omawia rolę poszczególnych narządów układu oddechowego wyjaśnia, dlaczego drogi oddechowe są wyścielane przez komórki z rzęskami	wyjaśnia, na czym polega współpraca układów pokarmowego, krwionośnego i oddechowego	planuje i prezentuje doświadczenie potwierdzające obecność pary wodnej w wydychanym powietrzu
Poznajemy tajemnice ciała człowieka.	wskazuje na sobie, modelu lub planszy elementy szkieletu	; podaje nazwy i wskazuje główne elementy szkieletu ; wymienia trzy funkcje szkieletu	rozróżnia rodzaje połączeń kości podaje nazwy głównych stawów u człowieka wyjaśnia, w jaki sposób mięśnie są połączone ze szkieletem	na modelu lub planszy wskazuje kości o różnych kształtach ; omawia pracę mięśni szkieletowych	wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę ciała; omawia działanie mięśni budujących narządy wewnętrzne
Poznajemy tajemnice zdrowia człowieka.	wskazuje na planszy lub modelu położenie narządów zmysłów ; wymienia, podając przykłady, rodzaje smaków wymienia dwa zachowania wpływające niekorzystnie na układ nerwowy	omawia rolę poszczególnych narządów zmysłów omawia rolę skóry jako narządu zmysłu wymienia zasady higieny oczu i uszu	Wskazuje elementy budowy oka: soczewkę, siatkówkę i źrenicę; wskazuje na planszy małżowinę uszną, przewód słuchowy i błonę bębenkową omawia zasady higieny układu nerwowego	wyjaśnia, w jaki sposób układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia) wskazuje na planszy drogę informacji dźwiękowych uzasadnia, że układ nerwowy koordynuje pracę wszystkich narządów zmysłów	; prezentuje informacje na temat wad wzroku lub słuchu
	wskazuje na planszy położenie narządów układu rozrodczego rozpoznaje komórki rozrodcze: męską i żeńską); wyjaśnia pojęcie <i>zapłodnienie</i>	wymienia narządy tworzące żeński i męski układ rozrodczy); określa rolę układu rozrodczego omawia zasady higieny układu rozrodczego ; wskazuje na planszy miejsce rozwoju nowego organizmu	omawia rolę poszczególnych narządów układu rozrodczego	wyjaśnia przyczyny różnic w budowie układu rozrodczego żeńskiego i męskiego omawia przebieg rozwoju nowego organizmu wskazuje na planszy narządy układu rozrodczego męskiego i układu rozrodczego żeńskiego	prezentuje informacje na temat roli kobiet i mężczyzn w rodzinie i społeczeństwie na przestrzeni kilku pokoleń, np. omawia zajęcia prababci, babci, mamy, starszej siostry itp.

dział	OCENA DOPUSZCZAJĄCA Uczeń:	OCENA DOSTATECZNA Uczeń:	OCENA DOBRA Uczeń:	OCENA BARDZO DOBRA Uczeń:	OCENA CELUJACA Uczeń:
Poznajemy tajemnicę zdrowia	podaje przykłady zmian w organizmie świadczących o rozpoczęciu okresu dojrzewania u własnej płci	wymienia zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt i chłopców omawia zasady higieny	opisuje zmiany psychiczne zachodzące w okresie dojrzewania	wyjaśnia na przykładach, czym jest odpowiedzialność	prezentuje informacje dotyczące zagrożeń, na które mogą być narażone dzieci w okresie dojrzewania
Poznajemy tajemnicę zdrowia	wymienia co najmniej trzy zasady zdrowego stylu życia ;	podaje zasady prawidłowego odżywiania	wymienia wszystkie zasady zdrowego stylu życia	omawia skutki niewłaściwego odżywiania się ; wyjaśnia, na czym polega higiena osobista ;	przygotowuje propozycję prawidłowego jadłospisu na trzy dni,
Poznajemy tajemnicę zdrowia	wymienia drogi wnikania do organizmu człowieka drobnoustrojów chorobotwórczych i zwierząt pasożytniczych ;	wymienia przyczyny chorób zakaźnych wymienia nazwy chorób przenoszonych drogą oddechową	wyjaśnia, czym są szczepionki ; wymienia sposoby zapobiegania chorobom przenoszonym drogą oddechową ;	porównuje objawy przebiegania z objawami grypy i anginy klasyfikuje pasożyty na wewnętrzne i zewnętrzne,	przygotowuje informacje na temat objawów boreliozы i sposobów postępowania w przypadku zachorowania na nią
Poznajemy tajemnicę zdrowia	wymienia zjawiska pogodowe, które mogą stanowić zagrożenie ; odróżnia muchomora sromotnikowego od innych grzybów ;	określa zasady postępowania w czasie burzy, gdy przebywa się w domu lub poza nim	wymienia charakterystyczne cechy muchomora sromotnikowego ;	omawia sposób postępowania po ukąszeniu przez żmiję ; rozpoznaje dziko rosnące rośliny trujące	prezentuje plakat ostrzegający o niebezpieczeństwach w swojej okolicy
Poznajemy tajemnicę zdrowia	Wymienia 3 niebezpieczeństwa w domu	przyporządkowuje nazwę zagrożenia do symboli umieszczanych na opakowaniach ;	omawia zasady pierwszej pomocy po kontakcie ze środkami czystości	omawia zasady postępowania w przypadku oparzeń	
Poznajemy tajemnicę zdrowia	podaje przynajmniej dwa przykłady negatywnego wpływu dymu tytoniowego i alkoholu na organizm człowieka ;	podaje przykłady substancji, które mogą uzależniać ;	wyjaśnia, na czym polega palenie bierne ; wymienia skutki przyjmowania narkotyków ; wyjaśnia, czym jest asertywność	;uzasadnia, dlaczego napoje energetyzujące nie są obojętne dla zdrowia	przygotowuje informacje na temat pomocy osobom uzależnionym ;
Orientujemy się w terenie	oblicza wymiary biurka w skali 1 : 10 ; rysuje plan biurka w skali 1 : 10	rysuje plan dowolnego przedmiotu (wymiary przedmiotu podzielne bez reszty przez 10) w skali 1 : 10	wyjaśnia pojęcie <i>skala liczbowa</i> ; oblicza wymiary przedmiotu w różnych skalach,	rysuje plan pokoju w skali 1 : 50 dobiera skalę do wykonania planu dowolnego obiektu ; wykonuje szkic okolic szkoły	wyjaśnia pojęcia: <i>skala mianowana, podziałka liniowa</i>
Orientujemy się w terenie	wymienia rodzaje map odczytuje informacje zapisane w legendzie planu	wyjaśnia pojęcia: <i>mapa</i> i <i>legenda</i> ; rozpoznaje obiekty przedstawione na planie lub mapie za pomocą znaków kartograficznych	opisuje słowami fragment terenu przedstawiony na planie lub mapie ;	porównuje dokładność planu miasta i mapy turystycznej ; odszukuje na mapie wskazane obiekty	rysuje fragment drogi do szkoły, np. ulicy, zmniejszając jej wymiary (np. 1000 razy) i używając właściwych znaków kartograficznych
Orientujemy się w terenie	wskazuje kierunki geograficzne na mapie odszukuje na planie okolicy wskazany obiekt, np. kościół, szkołę	określa położenie innych obiektów na mapie w stosunku do podanego obiektu ;	wyjaśnia, na czym polega orientowanie planu lub mapy ; orientuje plan lub mapę za pomocą kompasu	orientuje mapę za pomocą obiektów w terenie	dostosowuje sposób orientowania mapy do otaczającego terenu

dział	OCENA DOPUSZCZAJĄCA Uczeń:	OCENA DOSTATECZNA Uczeń:	OCENA DOBRA Uczeń:	OCENA BARDZO DOBRA Uczeń:	OCENA CELUJĄCA Uczeń:
Krajobrazy najbliższej okolicy	rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów;	wymienia rodzaje krajobrazów: naturalny, kulturowy wyjaśnia pojęcie <i>krajobraz kulturowy</i> ;	wyjaśnia pojęcie <i>krajobraz</i> omawia cechy poszczególnych krajobrazów kulturowych ;	opisuje krajobraz najbliższej okolicy	wskazuje pozytywne i negatywne skutki przekształcenia krajobrazu najbliższej okolicy
Krajobrazy najbliższej okolicy	rozpoznaje na ilustracji formy terenu ; wykonuje modele wzniesienia i doliny	; wskazuje formy terenu w krajobrazie najbliższej okolicy	opisuje formy terenu dominujące w krajobrazie najbliższej okolicy	klasyfikuje wzniesienia na podstawie ich wysokości omawia elementy doliny	przygotuje krótką prezentację o najciekawszych formach terenu w Polsce,
Krajobrazy najbliższej okolicy	przyporządkowuje jedną/dwie pokazane skały do poszczególnych grup	podaje nazwy grup skał); podaje przykłady skał litych, zwięzłych i luźnych	opisuje budowę skał litych, zwięzłych i luźnych	omawia proces powstawania gleby	przygotowuje kolekcję skał z najbliższej okolicy wraz z ich opisem
Krajobrazy najbliższej okolicy	podaje przykłady wód słonych	; na podstawie ilustracji rozróżnia rodzaje wód stojących i płynących;	wykonuje schemat podziału wód powierzchniowych ;	charakteryzuje wody słodkie występujące na Ziemi ; omawia, jak powstają bagna ; charakteryzuje wody płynące	wyjaśnia, czym są lodowce i lądolody
Krajobrazy najbliższej okolicy	rozpoznaje na zdjęciach krajobraz kulturowy ; podaje dwa/trzy przykłady zmian w krajobrazie najbliższej okolicy	; podaje przykłady zmian w krajobrazach kulturowych	omawia zmiany w krajobrazie związane z rozwojem przemysłu;	podaje przykłady działalności człowieka, które prowadzą do przekształcenia krajobrazu	przygotowuje plakat lub prezentację multimedialną pt. „Moja miejscowość dawniej i dziś”
Krajobrazy najbliższej okolicy	wymienia dwie/trzy formy ochrony przyrody w Polsce ; wyjaśnia, na czym polega ochrona ścisła	wyjaśnia, czym są parki narodowe omawia sposób zachowania się na obszarach chronionych	; podaje przykład obszaru chronionego lub pomnika przyrody znajdującego się w najbliższej okolicy	na podstawie mapy w podręczniku lub atlasie podaje przykłady pomników przyrody ożywionej i nieożywionej na terenie Polski i swojego województwa	prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat ochrony przyrody w najbliższej okolicy: gminie, powiecie lub województwie
Poznajemy warunki życia w wodzie i na lądzie	podaje trzy przystosowania ryb do życia w wodzie	omawia, podając przykłady, przystosowania zwierząt do życia w wodzie	omawia, podając przykłady, przystosowania roślin do ruchu wód	wyjaśnia pojęcie <i>plankton</i> ; charakteryzuje,	prezentuje informacje o największych organizmach żyjących w środowisku wodnym
Poznajemy warunki życia w wodzie i na lądzie	wskazuje na ilustracji elementy rzeki: źródło, bieg górny, bieg środkowy, bieg dolny, ujście	podaje dwie/trzy nazwy organizmów żyjących w górnym, środkowym i dolnym biegu rzeki ;	porównuje warunki życia w poszczególnych biegach rzeki	porównuje świat roślin oraz zwierząt w poszczególnych biegach rzeki	podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rzek na życie i gospodarkę człowieka
Poznajemy warunki życia w wodzie i na lądzie	przyporządkowuje na schematycznym rysunku odpowiednie nazwy do stref życia w jeziorze	podaje nazwy stref życia w jeziorze ; wymienia grupy roślin żyjących w strefie przybrzeżnej	charakteryzuje przystosowania roślin i ptaków do życia w strefie przybrzeżnej ;	wyjaśnia pojęcie <i>plankton</i> charakteryzuje poszczególne strefy jeziora ; ;	; prezentuje informacje „naj” na temat jezior w Polsce, w Europie i na świecie
Poznajemy warunki życia w wodzie i na lądzie	wymienia czynniki warunkujące życie na lądzie ;	omawia przystosowania roślin do niskiej lub wysokiej temperatury	charakteryzuje przystosowania roślin i zwierząt zabezpieczające je przed utratą wody	omawia negatywną i pozytywną rolę wiatru w życiu roślin ;	prezentuje informacje na temat przystosowań roślin lub zwierząt do życia w ekstremalnych warunkach lądowych

dział	OCENA DOPUSZCZAJĄCA Uczeń:	OCENA DOSTATECZNA Uczeń:	OCENA DOBRA Uczeń:	OCENA BARDZO DOBRA Uczeń:	OCENA CELUJĄCA Uczeń:
Poznajemy warunki życia w wodzie i na lądzie	wskazuje warstwy lasu na planszy dydaktycznej lub ilustracji ; podaje trzy zasady zachowania się w lesie	podaje nazwy warstw lasu ; omawia zasady zachowania się w	omawia wymagania środowiskowe wybranych gatunków zwierząt	charakteryzuje poszczególne warstwy lasu, uwzględniając czynniki abiotyczne oraz rośliny i zwierzęta żyjące w tych warstwach	prezentuje informacje o życiu wybranych organizmów leśnych (innych niż omawiane na lekcji)
Poznajemy warunki życia w wodzie i na lądzie	podaje po dwa przykłady drzew iglastych i liściastych	porównuje wygląd igieł sosny z igłami świerka	rozpoznaje rosnące w Polsce rośliny iglaste	podaje przykłady drzew rosnących w lasach liściastych, iglastych i mieszanych	prezentuje informacje na temat roślin iglastych pochodzących z innych regionów świata, które są uprawiane w polskich ogrodach
Poznajemy warunki życia w wodzie i na lądzie	podaje dwa przykłady znaczenia łąki ; wyjaśnia, dlaczego nie wolno wypalać traw ; rozpoznaje przynajmniej trzy gatunki poznanych roślin łąkowych	wymienia zwierzęta mieszkające na łące przedstawia w formie łańcucha pokarmowego proste zależności pokarmowe między organizmami	omawia zmiany zachodzące na łące w różnych porach roku ; rozpoznaje przynajmniej pięć gatunków roślin występujących na łące ;	przyporządkowuje nazwy gatunków roślin do charakterystycznych barw łąki ; uzasadnia, że łąka jest środowiskiem życia wielu zwierząt	wykonuje zielnik z poznanych na lekcji roślin łąkowych lub innych roślin
Poznajemy warunki życia w wodzie i na lądzie	wymienia nazwy zbóż ; rozpoznaje na ilustracjach owies, pszenicę i żyto ; podaje przykłady warzyw uprawianych na polach ; wymienia nazwy dwóch szkodników upraw polowych	omawia sposoby wykorzystywania roślin zbożowych ; wyjaśnia, które rośliny nazywamy chwastami ; uzupełnia brakujące ogniwa w łańcuchach pokarmowych organizmów żyjących na polu	wyjaśnia pojęcia: <i>zboża ozime</i> , <i>zboża jare</i> ; podaje przykłady wykorzystywania uprawianych warzyw ; wymienia sprzymierzeńców człowieka w walce ze szkodnikami upraw polowych	podaje przykłady innych upraw niż zboża i warzywa, wskazując sposoby ich wykorzystywania ; przedstawia zależności występujące na polu w formie co najmniej dwóch łańcuchów pokarmowych rozpoznaje zboża rosnące w najbliższej okolicy	wyjaśnia, czym jest walka biologiczna ; prezentuje informacje na temat korzyści i zagrożeń wynikających ze stosowania chemicznych środków zwalczających szkodniki